

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felölts szerkesztő: Dr. Kiss Pál
Főmunkatárs: Dr. Nagy Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepits Kálmán

Kisipari szubvenció.

Makó, aug. 7.

Szép a nagy gyáripár és egy nép nagyságának az előmozdítója. Amely országban zakatolnak a gépek, az mesés haladást tesz. Ez tevő nagygyá a külföldi népesebb államokat és ez teremtett jólétet a kis cseh népnél is; bámulatos a cseh ipar virágzása s az annak nyomán járó jólét. Óriási a cseh gyárak száma, de tekintély számba mennek Ausztria más részeiben is a gyárak. A gyáriparra tehát égető szüksége van minden országnak.

Magyarország a gyárak versenyében elmaradt.

De a gyáripár még nem elég az ipar teljes felvirágoztatására. Ennek kiegészítő része a kisipar előmozdítása. Az állam mostanában igyekszik előmozdítani a kisipart a kisipari szubvenciójával is s e végből most az ipartestületek szövetségét felhívta a kormány ily irányu előterjesztésre. Az ipartestületek Országos Szövetsége erre előterjesztette a kereskedelmi miniszteriumhoz az elmúlt héten a kisipari szubvenciókról beszerzett ipartestületi véleményeket.

Abban igazza van az előterjesztésnek, hogy a koalíció által kezdeti *gépségély bevált iparfejlesztési tényezőnek tekinthető.* De azért az sem tagadható, hogy egyetemes hatású, az iparos-osztály nagyobb köreit átfogó intézkedés nem válhatik belőle, mert ahhoz, hogy minden arra utalt jóra való iparos részesülhessen belőle, nem elegendő a rendelkezésre álló állami pénz. Ezért az előterjesztés azon az állásponton van, hogy ingyenes gépségélyt csak új iparcikket előállító kisiparos kapjon; *részletfizetésre azonban mindazok, akiknek megbízhatósága az illetékes ipartestület által igazoltatik.*

A válaszoló ipartestületek nagyobb része az általános, a kisiparosság összességének javára szolgáló segélyezés mellett foglalt állást. Ezek közül legfontosabb, hogy az állam a gyáripári iparfelügyelők mintájára, a kisipar részére is rendeljen ki speciális iparfelügyelőket. Az állami segélyezés legideálisabb módjának egyébként a közös gépműhelyek felállítását, a vándor tanfolyamok állami szervezését és a magasabbrendű ipariszkolák szaporítását és ezekkel kapcsolatban mintaműhelyek létesítését óhajtják az ipartestületek.

Abban a kérdésben, vajjon a gépségély dolgában melyik rendszer célravezetőbb: az-e, amely csak a kérvényező kisiparosokat veszi tekintetbe; vagy az, amely előbb megállapítja, hogy mely iparágna szükséges és kívánatos a kisipar segítése és azután ezeken a foglalkozásokon belül keres arra alkalmas iparosokat, akiknek kérelmének is felajánlja az állami

segítséget, az ipartestületek az utóbbi rendszer mellett foglalnak állást. Több oldalról jutott kifejezésre az a kívánság is, hogy a megbízhatóság és érdemesség megállapítására irányuló eljárásba vonassék bele olyan fórum is, amely a kisipar szükségleteit és kívánságait közvetlenebbül ismeri, mint a ma szóhoz jutó érdekképviselők. Alkottassék esetleg erre a célra egy kisipari véleményező és ajánló instancia, amelynek összeállításánál figyelembe jöhetnének az ipartestületek is.

A mi utcáink.

Makó, aug. 7.

I.

Igazán szánalomra méltó teremtései vagyunk az Istennek, akiket rossz sorsunk arra kárkoztatott, hogy Makó valamelyik utcájában lakjunk. Az év bármely szakában, télen ugy, mint nyáron szinte elviselhetetlen a helyzetünk.

És csodálatos, hogy mégis mind ritkábban és ritkábban hangzik fel egy panaszos szó. Legjobbban még az újságok rukkolnak ki időnként egy csomó olyan dologgal, a mit igazán már lehetetlen tovább hallgatagon tűrni. Ennek a nempanaszkodásnak pedig az az egyszerű oka, hogy akár panaszkodunk és elégedetlenkedünk, akár nem, sorsunk mit sem változik. A fizettség mindig ugyanaz: marad minden a régiben.

Hej, pedig de régóta van már minden a régiben! Mert hogy mást ne említsünk a sok közül, közvilágításunk — dacára a drága villanyvilágításnak — ma sem igen előzi meg a régi petróleum-lámpák világítását. És ez nem bombaszt, ez nem üres szóbeszéd, ez tény. Bárki is meggyőződhet ennek valóságáról, csak figyelmesen szemlélődjék. A naptár szerint a mai napon a nap 7 óra 31 perckor nyugszik le. Napnyugta után pedig azonnal szürkületi, nemsokára pedig sötétedni kezd. A munkás is napnyugtáig dolgozik s csak napnyugtakor indul hazafelé ki kocsin, ki gyalogszerrel, nem szükséges tovább fejtegetni, hogy a legnagyobb forgalom az esti órákban a fél nyolc és fél kilencig terjedő időre esik. Kocsi-kocsi hátán, a gyalogosok nagy tömege egész talicska-légióval vonul végig a főtéren s a többi utcán is.

És mikor gyulnak ki a mi állandóan kormos villanykörteink? Csak 8 órakor, jámbor adóalany. S miért csak 8-kor? Mert a világítási naptár 8 órára jelzi a világítás kezdetét. Mindennap van tehát egy teljes félóra, amely alatt szabad az elgázolás, szabad az örült biciklizés, szabad minden, mert ezalatt az idő alatt a fokozódó sötétség miatt nem képes magát kiismerni

senki. Se az elgázoló, se az elgázolt, se a rendőr.

Ez az állapot már régi s még nagyon sokáig fog tartani. Nem kell hozzá profétatehetség, hogy megjövendöljük: tartani fog mindaddig, míg meg nem történik az a nagy csoda, hogy a nap igazodik majd a világítási naptárba, nem pedig megfordítva.

Más baja is van a mi közvilágításunknak. És pedig az, hogy akkor terjeszt világosságot, amikor senki sem veszi igénybe s amikor szükségünk volna rá, sőtétben vagyunk kénytelenek botorkálni. Ennek pedig az az oka, mintha a lámpák nem égnének. Égnek azok, csak hogy rossz helyen.

Mintha matematikai pontossággal számították volna ki, olyan pontosan és következetesen vannak az utcai lámpák a falombok közé elrejtve. Főbb utvonalaikon igen kedvelik a gömbakárokot. S ha egy lámpa egy ilyen gömbakác szomszédságába került, akkor a környék megvilágításának vége. Télen, mikor a fák lombtalanok, az ágak között szépen átvilágítanak az égők, de akkor meg nincs, akinek világítsanak. Nyáron pedig amikor örül az emker, ha a hűvösebb órákban az utcán sétálhat, sőtétben kénytelen botorkálni s belepotyogni, a tulbuzgó öntözés által csinált sárba.

Mert az öntözéssel is csak bosszantják nálunk az embert. Szigorú rendeletek rendelik el, hogy öntözni kell a gyalogjárót. Jó, hát öntözzék, ahol a járda beissza a rálocsolt vizet. De nem abszurdum-e az aszfalton tengert csinálni, ami sem be nem issza a vizet, se le nem vezeti, mert nem eléggé lejtős? S nem abszurdum-e, hogy az aszfalt víztengerétől egy lépésnyire már feneketlen portenger van s mégsem a port kell lelocsolni, hanem a portalan aszfaltot?

Persze, ha a rendeletek gondolkozni tudnának, talán más rendelkezéseket is tartalmaznának.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

(A rejtelmes fülke.)

A mai ülést névszerinti szavazások töltötték ki, ülés végén pedig Polónyi Dezsőnek sürgős interpellációja volt egy *rejtélyes vasuti fülke* ügyében.

Polónyi Dezső tegnap este 7 óra 27 perckor fejszállt Nagybecskerek felé. Nagybecskerektől Kikindáig állami kezelésben levő vicinális közlekedik, ott pedig átkapcsolják a személykocsikat a Budapestre menő gyorsvonathoz.

Polónyi Dezső egy első osztályú üres fülkébe ült be, amikor bejött

hozzá egy vasúti forgalmi tiszt és felszólította, hogy a *fülkét hagyja el.* Polónyi nem mondta meg kicsoda, csak arra volt kíváncsi, mért kell a fülkét elhagyni. Erre is megkapta a választ. A forgalmi tiszt bensőbbsséggel kijelentette, hogy ez a fülke *Tallián Béla kegyelmes uré.*

— Bérelt szakasz? — kérdezte Polónyi.

— Nem. Csak egy lefoglalt fülke.

— Akkor nem megyek ki.

— Akkor *csendőrt hívok*, — felelte a vasúti tiszt. *Rendeletem van arra, hogy minden vasárnap este ezt a fülkét Tallián kegyelmes ur számára fenntartsam.* A kegyelmes ur törökkanizsai birtokáról utazik a fővárosba.

Polónyi Dezső még erre sem engedett

A forgalmi tiszt *csendőrt hívott*, aki előtt Polónyi igazolta magát. A csendőr szalutált és *nem mert közbelépni.* Megtagadta a vasúti tisztnek az engedelmisséget.

Ekkor a vasúti tiszt úgy rendelkezett, hogy a csendőr a szomszédos I. osztályú fülkéből szállítsa át az ott lévő öt hölgyet Polónyi fülkéjébe, hogy a kegyelmes urnak mégis csak legyen üres fülkéje. A csendőr erre sem vállalkozott.

Tallián *rendelettel lefoglalt* fülkéje a mai interpelláció tárgya.

Nem lehet eltűrni, hogy a kormány már az összes vasutakat a maga részére foglalja le.

Tudósításunk a mai ülésről a következő:

Kabós Ferenc alelnök negyedtizenegy órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítük a mult ülés jegyzőkönyvét.

Ezután napirendi vitákon és névszerinti szavazásokon esett át a ház. Természetesen ez az átesés egészen délután 1 óráig tartott. Ekkor következett a *Polónyi Dezső* interpellációja.

A fent ismertetett eset, melyet súlyos interpelláció tárgyává tett *Polónyi Dezső* a következő interpellációjában:

1. Van-e tudomása a kereskedelmi miniszter urnak, hogy a Máv. nagybecskereki állomásfőnökségéhez az utazó közönség rovására olyan illetéktelen rendeletek adatnak, melynek célja Tallián Béla képviselő ur részére jogtalan előnyök nyújtása?

2. Van-e tudomása a miniszter urnak, hogy ezen rendeleteket ki és milyen alapon adja?

3. Van-e tudomása a miniszter urnak, hogy folyó hó 6-án este a nagybecskereki állomáson szolgálatott tevő hivatalnok csendőri hatalmat vett igénybe az illetéktelen rendelet végrehajtása céljából.

4. Mit szándékozik a miniszter ur ez ügyben tenni? Mert ez nem tűrhető!

Tallián Béla: Személyes kérdésben szólni fel.

Az ülés vége háromnegyed kettőkor.

Véres éjszaka Albertiben. Az elátkozott ember.

A szerelmes sógor tragédiája.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, aug. 7.

Alberti község csöndjét az éjjel véres családi dráma zavarta meg. Egy asszony *ács szekercével levágta sógorának fejét*, mert az éjjel behatolt lakásába és ott szerelmével üldözte.

A párját ritkító családi drámáról még az éj folyamán tudomást szerzett egy hatóság, valamint a csendőrség, mert az asszony a véres esemény után önként jelentkezett mindkét helyen.

Mikor a gyenge asszony borzalmas tetteről a hatóság előtt éjnek idején jelentést tett, feldult arca után ítélve nem akartak hitelt kölcsönözni szavainak, mert azt hitték, hogy megőrült. Csak mikor kimentek a helyszínére, látták beigazolvva az asszony minden mondását.

A szenzációs családi drámáról különben tudósítunk az alábbiakban számból be:

A megzavart családi boldogság.

Turján György Alberti napszamos ember ez előtt 8 évvel vette el feleségül a község egyik szorgalmas és becsületes leányát: *Makovicz Annát*, kivel a legboldogabb családi életet élte. A szorgalmas asszony dacára annak, hogy 4 gyermekük volt, férjének esékely keresményét úgy osztotta be, hogy sohasem láttak szűk-séget.

A legtöbb kellemetlenséget okozott Turján Márton, a férjnek testvére, ki folyton üldözte sógorasszonyát szerelmével. De ez is csak régen okozott kellemetlenséget a boldog házaspár között, mert a férj meggyőződött feleségének hűségéről, így inkább öccsére haragudott mint a feleségére, ki mindannyiszor elmondotta férjének sógora tolokodását. Turján György ezen okok miatt már többször kitiltotta öccsét lakásából, de az mindannyiszor betolakodott hozzájuk. Leginkább pedig akkor, mikor bátyja nem volt otthon.

Az éjjeli kopogtatás.

Turján György most a makói tanyák között egyik gazdálkodónál részes. A tegnapi vasárnapot családja körében töltötte otthon, Alberti községben.

Este felé összeszedte holmijait, elbucszott feleségétől és gyermekeitől és gyalogszerrel elindult a makói tanyára, hogy ma hajnalban ideje korán munkába állhasson. Turján György a nagy korcsma előtt haladt el, hol éppen jóízűen borozgató testvér öccse, Turján Márton.

Valószínű, hogy ekkor fogamzott meg agyában, hogy ismét felkeresi sógoranját és szerencsét próbál nála.

Ugy is tett. Este 10 órakor kissé ittas állapotban bezörgött sógoranjára ablakán. Ehhez ugyan az asszony hozzá volt szokva, így rá sem hederített sógora kopogtatására.

A vérifüldő.

Mikor Turján Márton látta, hogy sógoranjára erényességén ismét kudarcot vallott, visszatért a korcsmába. Itt még jó csomó italt szedett be bátorítól. Egy órát töltött a korcsmában. Aztán ismét visszatért bátyja lakásához. Most beugrott a kapun és a sógoranjával egy fedél alatt lakó beteges nagybátyjának ablakán zörgött. Ez nem igen ismerte az asszonyt és a fiatal

ember között fenálló feszült viszonyt, beeresztette az ittas embert.

Ez egyenesen sógoranjára ment be, ki négy gyermekével már mélyen aludt. A részeg sógor mindjárt hozzáfogott sógoranjához ölegetéséhez. *Az ittas ember szokásával könyörögte annak szerelmét.* A megrémült asszony azonban többször ellökte magát.

Kis ideig várakozó állapontot foglalt el az állatias ember. Valószínűleg várta, míg a szomszéd szobában lakó beteges, öreg nagybácsi elalszik. Ekkor egy szökésre ismét ott termelt a remegő asszony ágyán.

Minthogy azonban célt ekkor sem ért el, *fojtogatni kezdte a védtelen asszonyt és ártatlan gyermekeit. Az asszony sokáig dulakodott sógorával, míg ez teljesen kimerülve a padkára ült. Itt ülve körülbelül egy fél óráig aludt. Ez alatt új erőt gyűjtött szennyes szándékának végrehajtására.*

Alighogy felébredt a részeg ember, ismét kérelmi kezdte sógoranját. Ez azonban most sem vezetett eredményre. Ujból az erőszakhoz nyúlt. Közben ismét fojtogatta a megrémült családót.

Most már az asszony megsokalta sógora viselkedését, egy ügyes fordulattal kiszabadította magát annak körmei közül. Kifutott a konyhába hol egy sarokban volt férjének éljes *ács bárdja.* Ezzel felfegyverkezve rohant vissza a szobába, hol az önmagáról megfeledkezett ember éppen az álmukból fölvert, síró kis gyermekeket fojtogatta.

Ez a körülmény annyira kihozta türelméből az asszonyt, hogy az éljes bárdal kétszer csapott sógora fejére, ki egész testével eszméletlenül terült el a földön. A földön elterült ember vére csak úgy patakzott szét a kis szoba földjén.

Még kétszer emelte fel az asszony a hatalmas bárdot és mind kétszer lesújtott sógora fejére, mire annak feje elvált testétől.

A községében.

Mikor a feldühödött asszony látta, hogy kínzójában már nincs élet, ő maga is megijedt borzalmas tetteről és ébredt annak súlyos következményeire. Mint egy örült futott a községéhez, hol akadozva beszélt el borzalmas tetteről.

A községében nem akartak hitelt adni az összevissza beszélő asszony szavainak, mert dacára annak, hogy otthon a legborzasztóbb vérifüldőt rendezte, ő esodálatosképen sehol sem volt véres.

A községi bíró a csendőrséggel kiment a helyszínére és ott meggyőződött az asszony állításainak igazságáról. Az asszonyt nyomban letartóztatták és korán értesítették a makói kir. járásbírókat, honnan *Szobonya Miklós dr.* szállott ki a helyszínére és vezeti a rettenetes ügyben a vizsgálatot.

Követelje mindenki az ujság-
 árusoktól a „Makói Független
 Ujságot”. A „Makói Független
 Ujság” mindenben a közönség
 érdekeinek szószólója és támogatója s az igazi függetlenségi-
 és 48-as eszmék kitartó harcosa.

Bogdán örmester bünei.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, aug. 7.

Hegyi Antal volt esongrádi plébános öt év előtt, a mikor a szegedi kir. törvényszék több rendbeli büncselekmény miatt kérdőre vonta, az egyik tanuvalomás után égre emelt tekintettel, szívire tett kézzel, így kiáltott fel:

— Ez a tanu hazudik, hamisan esküszik, Isten rá a tanum! Legyen átkozott érte.

A tanu *Bogdán József* esongrádi esendőrörmester, Hegyi Antal halálos ellensége volt. Bogdán tanuvalomása alapján ítéltek fogházbüntetésre Hegyit, aki folyton ártatlanságát hangoztatta.

Öt esztendő telt el azóta. Hegyi kitöltötte büntetését, visszament Csongrádra, ahol pár éve a *nagyközség főbírójává* választották. A csendőrörmestert rövid időre a Hegyi-tárgyalás után különféle visszaélések miatt elesapták a csendőrség kötelékéből s azóta a rabdaróig züllött Csongrád nagyhatalmu vitéze, akivel urak barátokoztak, akitől az egész környék rettegett.

Az első bűn.

Megemlékeztünk már róla, hogy a mult hétfőn *Bogdán József* volt esongrádi esendőrörmestert okirathamisítás miatt letartóztatták és bekísérték a szegedi ügyészség fogházába. Bogdán József ugyanis, a mikor a csendőrségtől elbocsátották, nagyszámu családjával nyomorba jutott. A mult hónap közepén kikapott, hogy Bogdán József 300 koronás váltót hamisított. *Mogány István* jómódu gazdálkodó és felesége nevére. Bogdánt ezért tartóztatták le, de csak pár napig ült előzetes letartóztatásban, mert a szegedi kir. törvényszék vádtanácsa szabadlábra helyezte.

Ma ismét régi cellájában ül. Két szuronyos esendőr újra vitte a szegedi ügyészségre. A volt örmester erősen megvasalva lépegetett a csendőrlegények közt. Ezuttal sokkal súlyosabb büncselekménnyel vádolják, mint az első alkalommal. Nagy fuffanggal egy 300.000 koronás örökséget akart megkaparítani, egy nyugalmazott városi tisztviselőt pedig felövéssel fenyegetett meg.

A 300.000 koronás örökség.

Csütörtökön reggel három följelentés érkezett Bogdán ellen a szegedi ügyészségre. Az egyikben csalással és okirathamisítással vádolják. A mint már szintén megirtuk, 1906. július 30-án Csongrádon elhalt Bánfi Sándor Antal dusgazdag földbirtokos, aki után háromszázezer korona hagyatéki vagyon maradt. Röviddel Bánfi elhalálása után Bogdán, — aki ekkor még a csendőrség kötelékébe tartozott, — beállított a esongrádi járásbíróshoz s bejelentette, hogy igényt tart az egész hagyatékra, a melyet Bánfi szóbeli végrendelet után három tanu előtt rátestált. Mivel az igazi örökösök ekkor már birtokban voltak, a bíróság pörre utasította az örmestert.

Éveken át húzódtott a pör, amely azzal végződött, hogy az örmestert keresetével elutasították, mert kiűnt, hogy Bánfi szóbeli végrendeletet nem tett s Bogdán tanui, Blazsik Mátyas elcsapott községi díjnok. Schwarz Herman kétes existenciájú borügynök és Horváth Sándor tönkrement borbély hamisan vallottak.

Bogdán ezután, hogy a gazdag hagyatékból valamit mégis magához kaparítsa, újabb fuffanghoz folyamodott. Egy 30.000 koronás kötelezvényt hamisított az elhalt Bánfi nevére, amelyet aztán a mult hetekben pörösített.

Keresetében azt állította, hogy a dusgazdag földbirtokos halála előtt

két hónappal tehát 1906 május 30-án tőle és feleségétől harmincezer koronát vett kölcsön. Az adóssági kötelezvényen szintén a három züllött ember szerepel tanuként. A szegedi királyi törvényszék előtt folyik most ez a pör s a bíróság Rogdán harmincezer koronás követelését elő is jegyeztette a hagyatéki ingatlanokra.

Bánfi valódi örökösei most már be sem várták a polgári pör fejleményeit, hanem a volt örmester ellen csalás és okirathamisítás miatt megtették a büntető följelentést. Az örökösök szakértőkkel igazolják, hogy Bánfinak a kötelezvényen levő aláírása Bogdán kezétől származik. De hatósági bizonyítvánnyal igazolják azt is, hogy Bogdán már csak azért sem adhatott 30.000 koronát kölcsön a gazdag embernek, mert ennyi pénze sohasem volt s szerény esendőri fizetéséből tengődött.

Ennyi gyanuok alapján az ügyészség rendeletére újra letartóztatták Bogdánt.

Távirati feljelentés.

A harmadik feljelentést Ludrovai Tóth István, Aradváros nyugalmazott főmérnöke táviratilag tette a szegedi ügyészségen. A távirat szövege a következő:

Bogdán haramiavezér agyonlövés-sel fenyeget. Azt mondja, ha újra kieresztik, lelövet.

Ludrovai Tóth Istvánnal éppen egy, mint Hegyi Antallal, esztendőök óta ellenséges viszonyban él Bogdán, aki esendőrörmester korában mindenkét üldöztött, aki hatalmas tulkapásait szóvá tette, csak az tudja, aki falun él, ahol a csendőr az atyaistennél is nagyobb ur. A mérnöknek tömémentelen kellemetlenséget okozott Bogdán, de hogy most miért tör életére, nem lehet tudni.

A vizsgálat.

Zombory Jenő dr., a szegedi kir. ügyészség helyettes vezetője a feljelentéseket átjuttatta Magay Lajos vizsgálóbíróhoz, aki Bogdán előzetes letartóztatását fentartotta. *A vizsgálatot kiterjesztik Bogdán feleségére a ki makói leány és a három hamis tanura is, akiket valószínűleg már a napokban szintén letartóztatnak.* A büntársakat egyelőre a esongrádi esendőrség tartja felügyelet alatt.

Arjegyzék!

I. rendű kis ústi valódi szeszmentes pálinkák literenként 1 frt.

Nagyobb vételnél

nagyobb árengedmény.

Igen jó minőségű pálinkák 62, 70 és 80 krajcár literenként. Ezeknél a minőségeknél és nagyobb vételnél nagyobb árengedmény van!!! Mindennemű munkáspálinkák legjobb minőségben 52, 46 és 40 krajcár literenként

Iritz Sámuel özv. cégnél

mindennemű édes italok kedvező árban kaphatók! (12)

Ajánlom kiváló minőségű, nagy táperjű

KÉTSZERSÜLTEMET.

Betegeknek, ugyszintén csecsemő gyermekek táplálkozására megfizethetetlen.

Kétszersültem úgy izére, mint táperjére nézve felülm minden hasonló gyártmányt. — Rendelésre gyógykenyeret (Graham) is készítek.

(13) Első Makói Kenyérgyár és Fehérsütőde.

NAPI HIREK

Tájékoztató,

Naptár. Augusztus 8. Kedd. Római kath. Czírjék vt. Gör. kath: Julius 26. Hermolaus. — Nap két 4 óra 44 perckor, nyugszik 7 óra 24 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Meleg és tulnyomóan száraz idő. Sürgönyprognózis: Meleg, száraz. Déli hőmérséklet: 27.2 fok Celsius.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Felhívás. Felhívjuk a függetlenségi és 48-as polgárságot, hogy a függetlenségi és 48-as első, második és harmadik olvasókönyvet kitéveket minél előbb és minél többen írják alá.

Bizottsági ülés a megyén. A vármegye bizottsága ma délelőtt Tarnay Ivor megyei főjegyző elnöklése alatt ülést tartott és a megyei közokmányok az ellenőri állást rendszeresítette.

Hitoktató a tanyán. A református egyház ma délelőtt Nagy Károly elnöklése alatt ülést tartott és kimondta, hogy egy külterületi hitoktatói állást rendszeresít, ki a tanyai iskolákban végzi a hitoktatást. Az állásra szeptember elsején hirdetik meg a pályázatot és végleg szeptember 15-én töltik be az állást.

A város 20 ezer koronája. Megírtuk már, hogy Makóvárosa 20 ezer koronát kap abból a két millió koronából, melyet a miniszter a napokban utalt ki a városi tisztviselők fizetéseinek pótlására. A 20 ezer korona miként való felosztása iránt ma átirta a vármegye alispánja a város polgármesteri hivatalához, hogy a felosztási tervezetet készítse el és azt még e havi rendes közgyűlés elé terjeszse, hogy a határozat az október havi törvényhatósági bizottsági gyűlésen jóváhagyást nyerhessen.

Az új zsidótemplom építése. A makói izraelita egyház képviselő-testülete tegnap Dózsa Sámuel dr. elnöklése alatt népies közgyűlést tartott, melyen csaknem teljes számban jelentek meg a hitközség képviselői. E közgyűlésen határozta el a hitközség képviselő-testülete végleg az új templom építését, illetve ezen a közgyűlésen bizta meg a képviselő-testület a vállalkozót az új templom építésével. Az új zsidó templom építésére, mint azt már megírtuk, többen adtak be pályázatot egy helyből, mint a vidékről. A legelőnyösebb és csaknem egyforma ajánlatot adtak be az Ince Csorba-cég és Papp József építőmester. A tegnapi közgyűlés az Ince Csorba-céget bizta meg a munkát teljesítésével. Az építés csak e hó vége felé veszi kezdetét, mert a vállalkozónak előbb le kell bontani a hitközség régi épületeit, hova az új templom épülni fog. A vállalkozó a szerződés szerint köteles ez év november haváig az épületet tető alá hozni és a jövő év szeptember havára rendeltetésének átadni. Az izraelita hitközség új templomának megépítésével két évtizedes eszméjét valósítja meg.

Meteor még mindig hőséget és szárazságot jósol. Meteor, a jeles magyar időjós legújabb jelentésében azzal a szomorú hírral szolgál, hogy hamarosan nem várható eső és a hőmérséklet lehülése legfőképpen e hó közepe felé állhat be. Ha ugyan hinni lehet az időjósoknak, úgy nem lesz annyi száraz és meleg nap, mint július hónapban. A meteorológusok szerint ugyanis augusztus hónap váltózási napjai 5 - 10 - 17 - 21 - 24

- 25 - 26 - 29 - és 31-re esnek, tehát minden három-négy napra várható eső: - 5 - 17 - 21 - 25 és 29-ike. Így tehát még lázadózhattunk a hőség ellen, ha ugyan egy kósza felhő rá nem csufol a meteorológiai tudományra és üdítő záport nem zudít az eltikkadt országra.

A közigazgatási bizottság ülése. Csanádvármegye közigazgatási bizottsága e hó 9-én délelőtt tartja meg Tarnay Ivor vármegyei főjegyző elnöklése alatt rendes havi ülését.

A kecskeméti kár. Kecskeméten egy bizottság hétfő óta dolgozik azon, hogy a földrengés által okozott kárt hivatalosan megállapítsa. A lakosság kára négy-öt millió korona, a városi bérházaké 379.000. a kaszárnyáké 850.000 korona. Ezenkívül óriási károkat okozott a műemlékeken. A javítási munkálatok csak igen lassan haladnak előre, dacára annak, hogy négyezer idegen munkást hozattak. A munkabérek igen nagyok.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli közölje azonnal a „Makói Független Ujság”-al. A „Makói Független Ujság”-mindezt megír, semmit se hallgat el.

Uj Dános.

Egy korcsmáros családját kiirtották, a korcsmáros leányát előbb megbecstelenítették.

— Saját tudósítónktól. —

Edelényben kóbor cigányok legyilkolták egy korcsmáros családját. A férfit és az asszonyt lemészárolták, az asszony leányhugát megbecstelenítették és megcsönkítették. Mindhárom áldozat meghalt. Keresik a gyilkosokat.

A borzalmak éjszakája.

Az edelényi kis korcsma a Boldva folyócska partján áll. Inkább csak patak a Bolgva. Ugyszólván egészen magára hagyatva áll mellette a Czeisner csárdája. Nem volt nehéző munkájuk a rablógyilkosoknak.

A zsuppfedelű házikó ugyanolyan, mint a többi falusi kiskorcsma. Három részből áll: az ivó és két hálószoba.

Czeisner Henrik, a felesége és ennek a huga az ivó mellett aludtak. Itt mészárolták le őket példátlan kegyetlenséggel.

Czeisnert a fal felé fordulva, szét hasított fejjel, megaludt vérpocsolnyában találták vasárnap reggel a szomszédok, akik arra a csendre hatoltak be e korcsmába, amelyet a korcsmároséknál észleltek.

A lábtól hosszant álló másik ágyon földre hanyatló karokkal, vértől ázott ingben, szétcsuklott szájjal feküdt a korcsmáros felesége.

A földön hörögve, megszurkálva, lehasított emlővel a 18 éves lónka feküdt, akin rémes bestiálitással erőszakot is követtek el a fenevadak. A butorok szana-szét szórva, a két szekrény felfeszítve, üresen.

Amikor véres munkájukat bevégezték a gyilkosok, a pénznek és ékszereknek estek. Ezer koronát

készpénzben és jelentéktelen mennyiségű ékszert vittek magukkal.

A csendőrök munkája.

Az edelényi csendőrség a rémes felfedezés után nyomban munkához látta. Minden jel arra vall, hogy a falu felső végén nemrég letelepedett vándorcigányok közül kerülnek ki a gyilkosok. A cigányokat valamennyit beteretelték a laktanya udvarába, a hol egész délután és éjjel folytak a kihallgatások, de eddig eredmény nélkül.

Legujabb.

Ma déli tíz órakor a csendőrségre egy bizalmas feljelentés érkezett, amely szerint alapos a gyanu, hogy a rablógyilkosságot egy edelényi polgár követte el. Az illetőnek nevé a nyomozás érdekében a büntető hatóság most még nem adhatja ki. A házkutatást délben mepejtették nála; rengeteg bizonyíték van ellene. Maga a gyanúsított vasárnap reggel melőtt még a gyilkosságra rájöttek volna, elutazott Tornába. A csendőrség értesítette a tornai hatóságokat, hogy tartóztassák le a gyilkost. Több mint valószínű, hogy a mai nap folyamán a tettes még kézrekerül.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ő maga.** (8)

III.

Három fekete gyöngy.

Hűvös, üdítő szellő kezdett e tájban fujdogálni, de aztán hirtelen erős szélle fejlődött, mely óriás hullámokká korbácsolta a tengert s az apró dióhéjcsónakok hamarosan színültig teltek vízzel. Szerencsére el nem merültek s amint oda néztem, láttam, hogy a malájak, kik így a vízbe dobódtak, a csónakok széleibe kapaszkodtak s minden erejükből a Jensen felügyelete alatt álló halászbárkához igyekeztek.

A tenger pillanatról-pillanatra dühösebben háborgott, amint a szél orkánná dagadt. Mikor a malájak mind lemásztak a halászbárkába, megkísérelték visszavezetni a hajóhoz, de láttam, hogy nem képesek megküzdeni az iszonyatos tengerrel, bár örül erővel dolgoztak az evezőkkel.

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árengedmény. Erős vasuti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserelem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órák- és ékszerész

Makó, (főtér) az „Otthon”-kávéház mellett.

Ellenkezőleg rémülve láttam, hogy fokozatosan távolabb dobatnak tőlem a megmérhetetlen tengeren. Majdnem szórakoztatott a látvány s ugyancsak törtem a fejemet, mi módon nyújthaték nekik segílyt, de semmi kivihetőt nem tudtam kieszelni.

Mindennek előtt arra gondoltam hogy megpróbálom felhuzni a horgonyt s feljűk hagyom siklani a hajót, de éppen nem voltam bizonyos benne, hogy tényleg úgy fog-e történni. A mellett meggondoltam, hogy hozzá ütődhet a hajó valamelyik leselkedő korallzátonyhoz, melyek nagyon gyakoriak ezekben a szép, de veszélyes tengerekben. Így arra a következetességre jutottam, hogy jobb lesz ott hagyonom, ahol van — legalább ebben a viharban. Azonfelül biztos voltam benne, hogy a kapitány ismerve a környéket, tud valamely szigetet vagy homokzátonyt, talán nem nagy távolságban, amelyre ráhajtja a bárkáját, hogy biztonságban legyen a vihar elüléséig.

A csónakok messzebb-messzebb távoztak a szemhatáron, míg végre reggel 9 óra tájban teljesen elvesztettem őket szemem elől.

Mindjárt napkelte után indultak ki. Ekkor jutott az eszembe, hogy valami módon olyan állapotba kelene hoznom a hajót, hogy dacolhasson a viharral, mely erősbödött, ahelyett, hogy csillapult volna.

Nem ez volt az első vihar, melyet a Veiellaud fedélzetén kiállottam, nagyon jól tudtam tehát, hogy mit kell tennem.

Mindenekelőtt bezártam a nyílásokat, majd minden mozgatható tárgyat megerősítettem a fedélzetten. Szerencsére valamennyi kötél fel volt göngyöltve s így ezekkel nem volt bajom.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Gabona árak:

Irányzat változatlan.

Buza:	10-10.30 K.
Kukorica:	9.20-9.50 "
Arpa:	8-8.20 "
Zab:	7.50-7.60 "

Az árak 50 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	950-10 K.
Foghagyma:	17-18 "

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

Tanuló-tiuk
fizetéssel felvétetnek
e lap kiadóhivatalában.

A Korzó-kávéházban

vasárnap, hétfőn csütörtökön PURCSI KÁROLY, kedden,
szerdán és szombaton KOLOMPÁR BÉLA zenekara játszik.

Világhírű jó és olcsó természetes ásványvíz!
Gróf Schönborn-Buchheim Károly Beregmegyei uradalmából:

A luhi Erzsébet gyógyforrás

gyomor bajok elleni specificum.

A gyomor rendetlen működésénél, gyomorsav képződésénél, gyomorégés, köhögés, a gyomor elnyálkásodása a gyomor és bél kronikus hurutja, alkalmával kitűnően beválik, a torok, gége és a hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital! Elsőrangú a Giesshüblivel!

Polenai gyógyforrás. Elsőrangú diétikus víz; leg-
üdítőbb asztali víz. Borral
vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

o o o Egyenrangú a krondorfi vízzel. o o o

Szolyvai gyógyforrás. Dr. Kélli, dr. Bókai, dr.
Widder-Hoffer, dr. Than, dr.

Irsai Arthur, dr. Fodor József tanár urak és számos orvosi te-
kintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik:
köszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; cukorbetegség,
hugyhomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágy-
talanság és gyomormegbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő víz! Egyenrangú a bilini vízzel!

Kapható minden jobb fűszerüzletben, vendéglőkben, kávéházak-
ban, drogériákban és gyógyszerházakban.

Vezérképviselet és raktár: **Ábelesz Sámuel,** szállító Makó,
Megyeház-utca.

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka

literje 1 frt. 50 kr.,

10 éves kajszin-barack pálinka

literje 2 frt.

Valódi ó-törköly pálinka

literje 1 frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódiságot szavatosságot vál-

o o o lal a cég. o (12)

Kutat venni szándékozók
vétel előtt nézzék
meg a most érkezett

szívó-, nyomó és forgó

kutakat, melyek 20 méter távol-
ságra és 20 méter magasságra fecs-
kendeznek a kutból. Használatba
mindenkor látható.

Halász Á., üzletében
Makó, Főtér.

(8) Ahol ilyen kut van, fecskendő
szükségtelen.

Ibolya-crém, Ibolya-szappan,

Ibolya-puder, legjobb hatású arc és kéz-
finomító szerek.

Egyedül kaphatók:

VÉBER & BÁRÁNY

„Az Isteni gondviseléshez“ címzet gyógyszerárában.

Makó, Szegedi-utca.

Ára: Ibolya-crém 1 korona.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különleges-
ségekben, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (5)

A Makói Független Ujság nyomdája

a legmodernebb kivitelben s a legjutányosabb árak mellett készít
mindenféle nyomdai munkát, u. m.: üzleti- és irodai nyomtatványo-
kat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és bál meghívókat, röpiveket és
falragaszokat, névjegy kártyákat, továbbá egész könyvek és füzetek
nyomását. A Makói Független Ujság nyomdájában megjelenő

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

politikai napilap naponta 6000 példányban jelenik meg. Hirdetéseket
jutányos árak mellett vesz fel minden reggel 7 órától este 9 óráig.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Telefon-sz. 124. ☒ nyomdája és kiadóhivatala. ☒ Telefon-sz. 124.